

Handläggare
Cecilia Larsson
Telefon: 08-50808046

**Till Kungsholmens
stadsdelsnämnd 2024-01-30**

Skrivelse om sjukfrånvaron

Svar på skrivelse

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Kungsholmens stadsdelsförvaltning arbetar systematiskt med att kartlägga och minska sjukfrånvaron utifrån Stockholms stads gemensamma rehabiliteringsprocess.

Genom att kontinuerligt jämföra sjukfrånvarostatistiken stadsdelar emellan kan man generellt säga att de stadsdelsförvaltningar som har en mindre andel utförarverksamheter och en större tjänstemannaorganisation (t ex inom socialtjänsten) också har en lägre sjukfrånvaro. De som likt Kungsholmen, har en stor andel utförarverksamhet har en högre sjukfrånvaro. Den så kallade sjukflexibiliteten inom tjänstemannayrkena är större då det finns möjlighet att arbeta hemma vid lättare sjukdom, medan utförarverksamheterna kräver fysisk närvaro för omvårdnad av brukare såsom äldre och barn på plats. Denna grupp av medarbetare riskerar också att smitta sköra grupper om de kommer till jobbet, till exempel äldre personer i våra boenden, och ska således stanna hemma vid sjukdom.

Förvaltningen har trots vad som beskrivits ovan en relativt låg korttidssjukfrånvaro men har samtidigt relativt många medarbetare som varit sjukskrivna ett år eller längre. En längre sjukskrivning kan innebära en komplex process där arbetsgivare, sjukvård och försäkringskassa är aktörer som är involverade i rehabiliteringen med olika regler och riktlinjer för den sjukskrivne medarbetaren såväl som för arbetsgivaren. Ofta handlar längre långtidssjukskrivningar om individer med en komplex sjukdomsbild som i många fall har en oklar prognos om återgång i arbete och i en del fall är detta inte ens möjligt.

Stockholms stads personalstrategiska avdelning håller kontinuerligt utbildningar i arbetsmiljöfrågor och rehabiliteringsprocessen och anordnar nätverk som Kungsholmens stadsdelsförvaltning deltar i för att få erfarenhetsutbyte förvaltningar emellan.

Förvaltningen fortsätter att fokusera på det förebyggande och främjande arbetet vilket bland annat innebär att ha en god arbetsmiljö i verksamheterna, att kartlägga sjukfrånvaron kontinuerligt och att bedriva ett aktivt arbete med rehabilitering av medarbetare med syftet att de ska återgå i arbete. Verksamheterna förses månatligen med sjukfrånvarostatistik för att kunna följa utvecklingen. Hr finns med och stödjer cheferna och navigerar i rehabiliteringsarbetet och säkrar att lagar, regler och stadens riktlinjer följs.

Bakgrund

Nämndledamöter från Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna har lämnat in en skrivelse om sjukfrånvaron på Kungsholmens stadsdelsförvaltning med anledning av att Kungsholmens sjukfrånvarostatistik ligger högt bland stadens stadsdelsnämnder. I skrivelsen ingår två frågor:

1. Har förvaltningen kontaktat andra organisationer eller nämnder som lyckats väl i sitt arbete med att få ned långtidsjukfrånvaron för utbyte av erfarenheter och inspiration?
2. Hur ser förvaltningens plan för långtidsfrånvaron ut?

Ärendets beredning

Ärendet är berett av hr-avdelningen. Ärendet är behandlat i Pensionärsrådet, Funktionshindersrådet samt förvaltningsgruppen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kungsholmens stadsdelsförvaltning ska erbjuda en god arbetsmiljö för alla chefer och medarbetare och även i hanteringen av medarbetare som befinner sig i rehabilitering ska särskild hänsyn tas till den anställningstrygghet som finns reglerad i lag och avtal.

Hos hr-avdelningen och bland många av förvaltningens chefer finns en stor kompetens och en gedigen erfarenhet av arbetslivsinriktad rehabilitering och arbete med medarbetare i sjukskrivning. De fackliga representanterna har också en viktig roll under rehabiliteringsprocessen, inte minst som stöd för den enskilde medlemmen men också i att tillsammans med arbetsgivaren arbeta för en god arbetsmiljö och hitta vägar framåt vad gäller planer för återgång i arbete och anpassningar av arbetet.

Andra aktörer som har en viktig roll i detta arbete är företagshälsovården och sjukvården, där läkarintyg och utlåtanden

styr vad arbetsgivaren kan göra (t ex bedömning av en persons arbetsförmåga).

Även Försäkringskassans regler för sjukskrivning och rehabilitering påverkar och ändras över tid. På Försäkringskassans hemsida visas statistiken för mottagare av sjukersättning från 2003 och framåt och där kan man till exempel se att antalet som fått sjukersättning har minskat under åren och har under perioden 2003 till 2023 halverats. Att siffran har sjunkit kan bero på att det ställs högre krav på den sjukskrivne att ta sig tillbaka i arbete och högre krav på arbetsgivaren att anpassa arbetsuppgifter.

Förvaltningens sjukfrånvarostatistik speglar det faktum att förvaltningen till största del utgörs av utförarverksamheter. Denna typ av verksamheter har generellt en högre sjukfrånvaro än i verksamheter där det finns mycket tjänstemän (t ex inom socialtjänsten). Detta beror på att arbetet i utförarverksamhet kan vara mer fysiskt krävande men också på att utförarverksamheterna har en låg så kallad sjukflexibilitet, det vill säga i vilken grad en nedsättning av arbetsförmågan tillåter arbete och närvaro på arbetsplatsen. Utförarverksamheterna förutsätter fysisk närvaro på arbetsplatsen med krav på att inte smitta sköra grupper och brukare (t ex äldre) medan tjänstemän som har lindrigare sjukdomar kan välja att arbeta hemifrån.

Vid jämförelser med samtliga stadsdelsförvaltningar i Stockholms stad brukar Kungsholmen ha den allra största andelen utförarverksamhet i procent av förvaltningens totala verksamhet och vår bedömning är att detta är huvudförklaringen till förvaltningens relativt höga sjukfrånvaro. Den långa sjukfrånvaron (framförallt 365 dagar eller längre) är hög men korttidssjukfrånvaron är med hänsyn taget till vad som beskrivits ovan relativt låg i jämförelse. I tabellen nedan finns Kungsholmens stadsdelsförvaltnings sjukfrånvarostatistik för oktober månad 2024 och 12 månader tillbaka i tiden (så kallad ”rullande 12”). För hela förvaltningen låg korttidssjukfrånvaron på 2,6 procent och den totala frånvaron på 8,9 procent. De medarbetare som varit sjukskrivna i mer än 1 år motsvarar 2,4% vilket är relativt högt.

	R12 202311 - 202410		
Sjukperiod	K	M	Totalt
Dag 1-7	2,3%	2,0%	2,2%
Dag 8-14	0,4%	0,3%	0,4%
Dag 1-14	2,7%	2,3%	2,6%
Dag 15-30	0,6%	0,5%	0,5%
Dag 31-45	0,3%	0,1%	0,3%
Dag 46-90	0,9%	0,5%	0,8%
Dag 91-180	1,0%	0,7%	1,0%
Dag 181-365	1,5%	0,2%	1,3%
Dag 366-	2,8%	0,8%	2,4%
Frånvaro totalt	9,8%	5,1%	8,9%

Inom äldreomsorgen har sjukfrånvaron sjunkit de senaste åren och där har man nu en stabil sjukfrånvaro på 2,3 procent för den korta sjukfrånvaron samt 7,3 procent för den totala sjukfrånvaron.

Högst sjukfrånvaro finns i nuläget inom förskolan men också inom socialtjänstavdelningens utförarverksamheter där långtidssjukfrånvaron särskilt är en utmaning.

Fråga 1

Kungsholmens stadsdelsförvaltning arbetar utifrån stadens gemensamma process för rehabilitering, en process som vägleder arbetsgivaren och den sjukskrivne utifrån de lagar och avtal som reglerar anställningsförhållandet vid sjukskrivning. Processen uppdateras om gällande lag eller avtal förändras och säkerställer att arbetsgivaren gör vad som förväntas i en arbetslivsinriktad rehabilitering. Stockholms stads personalstrategiska avdelning håller kontinuerligt utbildningar i arbetsmiljöfrågor och rehabiliteringsprocessen och anordnar nätverk som Kungsholmens stadsdelsförvaltning deltar i för att få erfarenhetsutbyte förvaltningar emellan.

På Kungsholmens stadsdelsförvaltning ges chefer utbildning och anpassat stöd via hr och företagshälsovården i arbetsmiljöfrågor och i rehabiliteringsprocessen. Företagshälsovården är en viktig samarbetspartner och ger stöd i enskilda ärenden, genom exempelvis stöd- och bedömningsamtal och

arbetsförmågeutredningar, och bjuder även in hr och chefer till seminarium i ämnen som berör sjukskrivning och rehabilitering. Det finns även tjänster som erbjuder coachning och karriärväxling för medarbetare som vill ta en ny riktning i livet, till exempel i anslutning till en sjukskrivning som pågått en längre tid.

Fråga 2

Det systematiska arbetet med att minska sjukfrånvaron är ständigt pågående och styrs mycket utifrån verksamheternas behov.

På Kungsholmens stadsdelsförvaltning kartläggs sjukfrånvaron kontinuerligt och cheferna förses månatligen med statistik om sin sjukfrånvaro, på avdelningsnivå och enhetsnivå. Hr finns med och navigerar i rehabiliteringsprocessen och stöttar i individärenden. Under 2024 har förskoleavdelningen haft egna rehabiliteringsträffar med hr där upplägget varierat utefter behov, med fokus på tidiga samtal vid tecken på ohälsa, hur man kan arbeta med friskfaktorer eller genomgång av långtidssjukfrånvaro på individnivå.

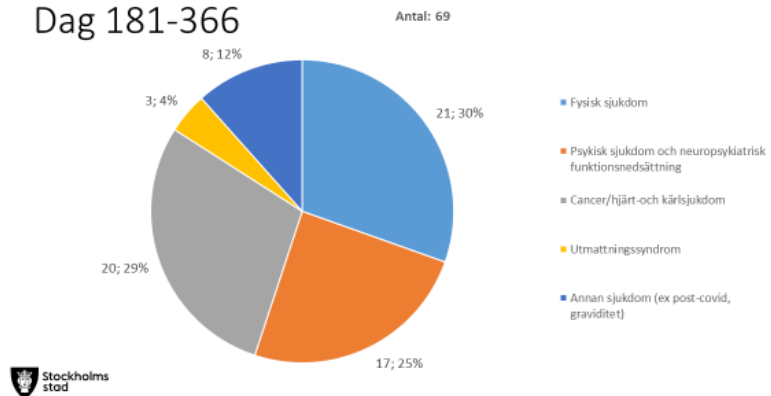
Kartläggning av långtidssjukfrånvaron

Hösten 2024 gjorde hr-avdelningen en fördjupad kartläggning av långtidssjukfrånvaron med syfte att få en uppdaterad bild av orsakerna till lång frånvaro och prognosen framåt. I kartläggningen ingick de som har en pågående sjukskrivning som sträcker sig längre än 180 dagar. Kartläggningen visade att de fysiska symtomen ofta är långvariga och ökar med tiden, vilket därför i många fall förhindrar återgång i arbete. Kartläggningen visade att ungefär en tredjedel av medarbetarna var i sjukskrivning på grund av fysiska sjukdomar som till exempel cancer och hjärt- och kärlsjukdomar. Ytterligare cirka en tredjedel visade på andra fysiska sjukdomar exempelvis smärtor i ben, rygg, leder, axlar, muskler och balanssvårigheter. I många fall handlade det om långvariga smärtor som i sin tur har lett till andra komplikationer.

Även psykisk sjukdom och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar fanns med som orsak till längre sjukdom. Många av personerna i kartläggningen har många år kvar innan de når pensionsålder.

Nedan bild visar de olika kategorier som framkom i kartläggningen. Siffrorna baseras på individer som i oktober 2024 befann sig i pågående sjukskrivning.

Långtidssjukfrånvaro Kungsholmen SDF 2024 Dag 181-366

Sammanfattningsvis visade kartläggningen att många av de långtidssjukskrivna på Kungsholmens stadsdelsförvaltning har en långtgående nedsatt arbetsförmåga, en komplex sjukdomsbild, och prognosen om att återfå arbetsförmågan är oviss. Arbetet med att kartlägga, analysera och prioritera bland långtidssjukskrivningar fortgår som vanligt under 2025 och framåt.

Förebyggande och främjande arbete

Fokus på det förebyggande och främjande arbetet fortsätter och kommer att belysas med tematräffar om friskfaktorer under 2025. Chefer kommer också att erbjudas en fördjupad träff om rehabiliteringsprocessen och specialanpassade rehabiliteringsnätverk kommer att fortsätta utifrån verksamheternas behov. Både chefer och fackliga representanter kommer även fortsättningsvis att erbjudas utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete och i lagstiftningen kring detta. Hr kommer även att delta i de utbildningar och nätverk för rehabfrågor som hålls centralt av personalstrategiska avdelningen och av andra aktörer.

Lena Slotte
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Titel
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Slotte, tf stadsdelsdirektör	2025-01-31